

בית-ספר „אורט“

אחד המוסדות היפים והחשובים שהיו בקובל הוא בית-הספר של „אורט“ שחנך במשך קיומו נוער עובד פרודוקטיבי. ביה"ס של „אורט“ נוסד בשנות העשרים בזמנתם הפעילה של עסקנים אחדים מבין בעלי-המלאכה ובראשם אברהם גלאס.

בית-הספר נמצא בדירה שכורה פרטית והיה בן מחלקות אחדות. מנהלו הראשון היה המורה עזריאל פיגלמן ז"ל.

כל המכשירים הנחוצים הומצאו לו ע"י מרכז ה„אורט“ בוורשה. הרמה הגבוהה שביה"ס עמד עליה עוררה התענינות מרובה בין הנוער היהודי בקובל ובסביבה. ביה"ס התפתח שגשג והלך. בוגרי ביה"ס קבלו עבודה בבתי-המלאכה המקומיים. חלק ניכר מהם נעשו במשך הזמן עצמאיים. תערוכות העבודות של ביה"ס „אורט“ זכו להכרה כללית בין אוכלוסית קובל ובמיוחד נתפרסם בעבודותיו ההגונות והאמנותיות. מחלקת-החיטות תחת הנהלת המורות הג' חיט ופוגלסון יצאו לה מוניטין והיתה תדיר עמוסה הזמנות לזמן ממושך מראש.

התקציב השוטף של ביה"ס כוסה בעיקר ע"י המרכז וגם מתשלומי שכר-הלמוד של התלמידים. הכנסות ממכירת התוצרת העצמית, תרומות, וכו'. המצב הפיננסי לעולם לא בא על סיפוקו. לא משבר אחד עבר על ביה"ס. הודות למורים, שמעולם לא באו על שכרם המלא והודות להתמסרות של קבוצת עסקנים מתנדבים עם ד"ר סוקולובסקי בראשם יכול בכל זאת ביה"ס להמשיך בקיומו. מדי פעם בפעם נתקיימו מגביות לטובת ביה"ס ותושבי קובל נענו להן ברצון. כמו כן נערכו ע"י התלמידים, בהשתתפותו של החוג הדרמטי בקובל, הצגות לטובת המוסד. אורגנו ימי-פרח, שהכניסו הכנסות כל-שהן. אולם השתדלו בכל אלה לרכוש בשביל חברת „אורט“ חברים קבועים שיסייעו להאדיר את פעולותיו של הד"ר סוקולובסקי החשוב והחביב לכולם. מזמן לזמן היו מופיעים נציגי המרכז שעזרו לבצע מפעלים שונים לטובת ביה"ס של „אורט“. כל הפעולות האלו אפשרו להפיץ מלאכה והשכלה בין השכבות הדלות של האוכלוסיה היהודית בקובל. התקיימו כמו כן קורסים מיוחדים לתפירה בשביל נשים בוגרות שקנו להם שם בעיר. הרבה בוגרי ביה"ס של „אורט“ נמצאים בארץ ועובדים במקצועם. בין עסקני ה„אורט“ בשנים האחרונות היו: ד"ר סוקולובסקי, אשר פרנקפורט (מנהלה של גמנסיה „תרבות“ בקובל), אברהם גלאס, יחיאל שטיין, ישראל גורטנשטיין, שלמה שאמעס, אשת ד"ר צכנוביץ', אשת ד"ר ויטמן, אשת

קבוצת תלמידות של ביה"ס "אורט" עם המורה צ. יוכס

ד"ר אייזנברג (רופא שיניים), פיניע שיינבוים, וולף סן, יענקל שורץ, יצחק שיינקר ושיקע פרידמן.

אולם יותר מכל התמכר ותרם לקיום ביה"ס של "אורט" העסקן החשוב מבין בעלי-המלאכה אברהם גלאז שלא הקפיד על פרנסתו, קיפח חיי משפחתו ויומם ולילה עמד על המשמר, הזעיק והתריע, דרש ותבע מחבריו לעבודה תשומת לב יתר, נסע גם לברלין לוועידה העולמית של "אורט" ובלבד להשיג משהו בשביל ילד-השעשועים שלו שנקרא "בית-ספר אורט". כעת הוא נמצא בפולין, וחושבני שלא יהיה למותר להביע לו במקום זה יישר-כוח לבבי בשם מאות בוגרי ביה"ס של "אורט", שהסתדרו בחיים הודות לפעולתו, התמסרותו והתנדבותו למוסד "אורט".